

**20A241 TOETSING RAPPORT ARCHEOLOGISCH BUREAUONDERZOEK & IVO-BOREN
GEMEENTE ZWIJNDRECHT HEERJANSDAM-DORPSSTRAAT 209**

1. ALGEMENE GEGEVENS						
Titel rapport	ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK DORPSSTRAAT 209 TE HEERJANSDAM, GEMEENTE ZWIJNDRECHT, ECONSULTANCY + AANVULLING (concept 18 juni 2020 en aanvulling 14 september 2020)					
Auteur(s)	K. Verhagen & A.J. Wullink					
Autorisatie	J. Holl					
Gemeente	Zwijndrecht					
Toponiem/Straat	Heerjansdam, Dorpsstraat 209					
Verwachting/Waarde	Bestemmingsplan Buitengebied met Waarde Archeologie 2, diepte max 35 cm én oppervlak max 100m2 vanwege ligging in historisch dijkbebouwingslint					
Onderzoekskader	Herziening bestemmingsplan (sloop kas voor bouw 2 woningen)					
Fase onderzoek	X	verkennend		karterend		waarderend
Type onderzoek		veldkartering	X	boren		proefsleuven
		begeleiden		opgraven		beschermen
Datum veldonderzoek	Mei 2020 en augustus 2020					
Grootte plangebied	3500m2 + 1500m2					
NAP hoogte maaiveld	1m -NAP (p. 3 AHN) of 2m -NAP (p. 6 AHN)?					
OMG-nummer	4832122100					
Projectcode	Rapportnummer 11867.002 + 11867.002bis					
Opdrachtgever	Rho adviseurs voor leefruimte, Rotterdam					
Opdrachtnemer	Econsultancy bv, Rotterdam					
Advies uitvoerder		vrijgeven	Advies toetsen	X	vrijgeven	
	X	proefsleuven			proefsleuven	
		opgraven			opgraven	
		beschermen			beschermen	
		plan aanpassen			plan aanpassen	
Toetsen	Jacqueline Hoevenberg senior archeoloog / senior adviseur Gemeente Dordrecht, vakteam erfgoed 078 770 4904, j.hoevenberg@dordrecht.nl					
Datum toetsing conceptrapport	2 november 2020					
Datum concept selectiebesluit	3 november 2020					

**20A241 TOETSING RAPPORT ARCHEOLOGISCH BUREAUONDERZOEK & IVO-BOREN
GEMEENTE ZWIJNDRECHT HEERJANSDAM-DORPSSTRAAT 209**

2. BUREAUONDERZOEK			
Aanwezig onderdeel	ja	nee	toelichting
Beschrijving onderzoekskader RO	X		Herziening bestemmingsplan
Beschrijving ligging plangebied + kaart	X		
Beschrijving huidige situatie + kaart	X		Bebouwd met kassen, ketelhuis en woonhuis
Beschrijving toekomstig situatie, evt. + kaart	X		
Beschrijving historische situatie + kaart	X		
Beschrijving reliëf / landschap /bodem + kaart	X		
Beschrijving bekende archeologische waarden: onderzoeksmeldingen + overzichtskaart	X		
Gebruik specifieke literatuur/contact historische vereniging-AWN	X		
Gebiedsspecifiek verwachtingsmodel evt. + kaart	+/-		Niet akkoord met hoge verwachting voor Middeleeuwen - Nieuwe Tijd: zie 4. Opmerkingen
Specifieke vragen o.b.v. bureauonderzoek		X	

3. INVENTARISEREND VELD ONDERZOEK (IVO)			
Aanwezig onderdeel	ja	nee	toelichting
(Geaccordeerd) PvA	X		Mei 2020, K. Verhagen
Beschrijving uitvoer onderzoek	X		
Verantwoording eventuele afwijkingen PvA	X		Deel plangebied niet toegankelijk vanwege aanplant en kas.
Beschrijving boringen (+ horizonten) met complete boorstaten	X		Booraantal: 4+2 = 6 Boorgrid: verspreid over Boortype: Edelman 7 cm Boordiepte: max 5m -mv Boorinhoud: versnijden/verkrumelen Boorbeschrijving: ASB NAP: AHN
Toetsing verwachtingsmodel en beantwoording vragen PvA	X		In boringen geen aanwijzingen voor oudere bebouwing (leeflagen of sporen).
Depot vondsten / documentatie en/of overdrachtstermijn	geen vondsten	Tijdelijk depot uitvoerder overdrachtstermijn =	nvt
		Provinciaal Depot ZH	nvt

4. OPMERKINGEN

P.7

Figuur 5 is niet de paleografische maar de geomorfologische kaart en hierop is de donk niet te zien. Moet verwijzen naar Figuur 4.

P. 7-8-9-10: de oorspronkelijk waarschijnlijk middeleeuwse en karakteristieke doorlopende dijksloot achter en parallel aan de dijklintbebouwing aan de Dorpsstraat/dijk is nog altijd aanwezig, hoewel regelmatig onderbroken door nieuwe toegangen tot de jongere bebouwing. Het achter de dijksloot liggende land is eigenlijk pas sinds circa 1950 toegankelijk en bebouwd, maar was tot dan toe naar verwachting eeuwenlang alleen agrarisch in gebruik (zie figuur 12).

Bebouwing uit de Middeleeuwen tot circa 1950 wordt hier – ten noorden van de dijksloot- niet verwacht: met andere woorden er geldt hier een lage archeologische verwachting voor oudere bebouwing. Dit betreft een detaillering van de archeologische beleidskaart, waarop de locatie formeel binnen de dijklintbebouwing valt maar dat is – mede op basis van het bureauonderzoek – dus niet het geval: het plangebied ligt er buiten. Daarmee kan de verwachte hoge archeologische verwachting voor de periode Middeleeuwen-Nieuwe Tijd voor het plangebied bijgesteld worden naar laag.

Bouwhistorie (ten noorden van dijksloot) volgens de BAG

Bouwjaar Dorpsstraat 209: 1962

Bouwjaar kassencomplex: 1982 (maar op historische kaarten al sinds eind jaren 60 aanwezig)

Bouwjaar Dorpsstraat 205: 1957

Bouwjaar Dorpsstraat 211: 1974

P. 13 3.4 *Conclusie*

Niet akkoord met de hoge archeologische verwachting vanaf de Middeleeuwen, gezien de ligging achter/ten noorden van de karakteristiek dijksloot achter de dijklintbebouwing. Er wordt in het plangebied geen bebouwing uit de middeleeuwen tot circa 1950 verwacht.

Dit heeft dan ook gevolgen voor 4. *Conclusie en advies* want het plangebied ligt niet binnen maar juist buiten (achter) het historische lint van bebouwing.

5. ADVIES TOETSER AAN BEVOEGD GEZAG: VRIJGEVEN

Advies selectiebesluit op basis van het (concept)rapport "Archeologisch onderzoek Dorpsstraat 209 te Heerjansdam, Econsultancy".

Te besluiten af te wijken van het advies voor een proefsleuvenonderzoek zoals dat in het rapport is gegeven en het plangebied vrij te geven voor de geplande ontwikkeling.

Vanwege de ligging achter de voormalige dijksloot van de Dorpsstraat/dijk, dat wil zeggen buiten het historische dijklint en niet daarbinnen, geldt voor het plangebied namelijk geen hoge maar juist een lage archeologische verwachting voor de periode Middeleeuwen-Nieuwe Tijd. De dijklintbebouwing aan de Dorpsstraat is vanaf de Middeleeuwen tot zeker 1830, maar waarschijnlijk zelfs tot 1950, alleen gelegen direct aan de Dorpsstraat zelf en reikt niet verder het achterland in dan tot aan de duidelijk begrenzende dijksloot. Op historische kaarten is dit duidelijk te zien. Dit plaatselijke, kleinschalige fenomeen is niet weergegeven op de grootschaliger archeologische beleidskaart; het historische dijklint staat daar breder aangegeven dan hij hier in oorsprong was.

De hoge archeologische verwachting die voor het plangebied geldt op de beleidskaart en in het bestemmingsplan vanwege de ligging in het historische dijklint kan alleen al op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek voor alle periodes naar een lage verwachting bijgesteld worden.

Het booronderzoek heeft geen aanwijzingen gegeven voor de aanwezigheid van oudere bebouwingssporen of -lagen en bevestigt de naar laag bijgestelde archeologische verwachting.

Er zijn onvoldoende redenen/aanwijzingen in het bureau- én het veldonderzoek aanwezig om het in het rapport geadviseerde proefsleuvenonderzoek verplicht te stellen.

Gezien de lage archeologische verwachting voor bebouwingssporen uit alle archeologische periodes, inclusief de periode Middeleeuwen-Nieuwe Tijd, wordt het plangebied vrijgegeven voor de geplande ontwikkeling.